Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: ‚Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 138. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЛИПНЯ (JULY) 1956. ЦЕНТІВ 10 CENTS No. 138. VOL. LXIII.

СТРАВС ІНФОРМУЄ ПРО НОВІ УСПІХИ РОЗВИТКУ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

ПІД ЧАС ПРОБНИХ ЕКСПЛЬОЗІЙ НА ОСТРОВІ ЕНІВЕТОК ВДАЛОСЯ ОБМЕЖИТИ АТОМОВУ РАДІЯЦІЮ; ВИПРОБУВАНО І НОВУ АТОМОВУ ЗБРОЮ ДЛЯ ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луіс Стравс, який повернувся з випробування нової атомової зброї на досвідних полях на острові Еніветок на Пацифіку, звітував президентові Айзенгаверові про те, що в цих дослідах вдалося зльокалізувати поширювання радіяції від водневих експльозій та охоронити цивільне населення від небезпеки. Стравс заявив також, що вдалося зробити поступ в розвитку різних родів нової зброї, включаючи і ту зброю, яка призначена на оборону проти ворожого летунського наїзду. В останніх пробних експльозіях вдалося осягнути те, що атомова зброя в великою силою нищитиме ворожі об'єкти, але при тому не буде загрожувати життю й здоров'ю цивільного населення, як це було досі. На думку адмірала Стравса останні пробні експльозії є дуже важливі в розвитку атомової зброї, і то так з гуманітарного як і з військового становища. Під час пробних атомових експльозій виявилося було, що воднева бомба, скинена в 1954 році на острові Бікіні, може загрожувати життю й здоров'ю цивільного населення на обширі 7.000 квадратових миль, бо радіяція доходила з вітром на віддаль 160 миль. Недавно генерал ляйтенант, Джеймс М. Гейвін з Арм. Від. Дослідів, заявив був на Сенатській Підкомісії, що сотки мільйонів цивільного населення могло б згинути, коли б відбувалася загальна атомова атака на СССР. Науковці твердили, що атомова атака небезпечна не тільки для тих людей, які на неї виставлені, але і для їхнього покоління. Під час атомової загальної війни, твердили спеціялісти від атомової радіяції, могло б прийти до того, що наша земля залишилася б без населення. Стравс не виявив, яким способом вдалося зменшити число жертв цивільного населення, тільки сказав загально, що ця редукція можлива, коли будуть скидати атомові бомби з великої висоти. На зменшення радіяції матиме також вплив і погода, яка буде під час скидування атомових бомб. Велику ролю гратиме напрям і швидкість вітру. Коли скидається атомову бомбу з низької висоти, то вона вириває багато землі, яка розходиться в повітрі і розносить з собою радіяцію. Свою заяву закінчев адм. Стравс так: „Ми переконані в тому, що масова небезпека від радіяції після скинення водневої бомби не є конечна".

Айзенгавер відлітає на конференцію до Панами

Вашингтон. — Президент Айзенгавер в п'ятницю вечорі відлітає до Панами, щоб взяти участь в Конференції Президентів Американських Держав, яка відбуватиметься в суботу і неділю 21-го і 22-го липня. В політичних колах звертають увагу на те, що ця конференція матиме характер товариської зустрічі, а не дипломатичних нарад, бо немає на ній навіть визначеного порядку дня. Вона буде подібна до тих розмов, які на початку цього року мав Президент в Вайт Солфер Спрінґс у Вест Вірджінії з президентом Мехіко і канадійським прем'єром. Та можливо, що між президентами відбудуться і деякі речеві розмови в справі економіки Західньої Півкулі та оборони її проти комуністичних економічних впливів, які тепер щораз більше поглиблюються між країнами з-поза залізної заслони та державами Латинської Америки. Ця конференція відбудеться для відзначення 130-річчя першої Панамської Конференції, яка відбулася на заклик Сімона Болівара в червні 1826 року. Цю конференцію відкладено цього року з червня на липень внаслідок недуги Айзенгавера. Конференція має закінчитися Панамською Декляраціею, яку підпишуть присутні президенти американських держав. Бувший диктатор Арґентини Хуен Д. Перон мусів залишити Панаму на час цієї конференції, бо до Панами прибуває тимчасовий арґентинський президент Педро Е. Арамбуру. Перон виїхав до Нікараґви, діставши на це дозвіл від президента Сомози, який бере участь в конференції в Панамі.

Новий директор „Голосу Америки"

Вашингтон. — Бувшого виконного директора „Нешенел Бродкестінґ Компані" Роберта Е. Баттан призначено директором радіовисильні „Голос Америки". Він також керуватиме діяльністю телевізійної стації та очолюватиме всю радіову службу Інформаційної Аґенції ЗДА. Пан Баттан працює в радіо і телевізії 16 років, а від квітня 1955 року був заступником директора „Голосу Америки". Він походить із Тінефлі в стейті Ню Джерзі.

В АМЕРИЦІ

● **Науковці з Каліфорнійського** університету твердять, що на сонці вибух був вулькан, і внаслідок цього в нас можна було ствердити більшу як звичайно радіяцію.

● **Фабрика інструментів,** Кільсмана на Лонґ Айленді, Ню Йорк, випродукувала новий висотомір, який є на 400 відсотків докладніший від дотеперішніх висотомірів. Сподіваються, що цей висотомір зменшить число катастроф в повітрі, бо зменшить можливість зудару літаків.

● **Командант** 8-ої американської армії під час війни в Кореї генерал Джеймс А. Ван Фліт перейшов з успіхом операцію сліпої кишки в шпиталі в Генесвіллі, Флорида, і почувається добре.

● **Щоб втримати чистоту** на головній нюйоркській автостраді (трувеї) в ресторанах і газолінових стаціях роздають автоводіям паперові мішки, до яких вони повинні викидати всяке сміття, а не на автостраду.

● **З Бразилії** повідомляють, що там на літаку пілот почав бійку зі стюардом, до якої вмішався ще й радійний оператор, і внаслідок цього літак стрибнув на кілька сот стіп вниз, бо пілот втратив керму над машиною. Пасажири перервали бійку а дирекція летунської лінії звільнила з праці всіх цих працівників, як тільки літак приземлився в Сан Павльо.

● **Чіле** і надалі підтримує свої права до частини Антарктики, які воно зголосило по раз перший ще в 1940 році. Чіле не погодилося передати цю справу до Міжнародного Суду в Газі, бо до тієї самої території зголошує своє право і Велика Британія. Губернатор чілійської провінції Маґелляне3 уповноважений заряджувати цією чілійською Антарктидою.

● **Тимчасовий президент** Арґентини Педро Арамбуру повідомив панамського президента, що братиме участь в Конференції Президентів Американських Держав, яка відбудеться в Панамі 21-го і 22-го липня ц. р.

● **Палата Репрезентантів** голосами всіх присутніх конґресменів (391) потвердила свою опозицію до допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Цю ухвалу має ще затвердити Сенат.

ЗДА опрокидують рішуче совєтські обвинувачення в справі налетів на совєтську територію

Вашингтон. — Американський уряд відкинув рішуче, як цілком безосновний, совєтський протест здогадного порушення американськими бомбардувальниками совєтської території, що мало статися на протязі трьох днів у червні ц. р. Відповідь на совєтську ноту передав представник державного департаменту ЗДА совєтському амбасадорові у Вашингтоні. У відповіді стверджується, що ніяких налетів на совєтську територію не було, бо взагалі неможливо, щоб американські літаки збочували аж так далеко із визначених їм рут. Тому теж американський уряд вважає цілком безпідставними обвинувачення совєтського уряду, що ЗДА такими налетами хочуть свідомо вплинути на погіршення міжнародної ситуації і стверджує, що до поглиблення міжнародного напруження спричиняються передусім самі Совєти своїми безпідставними обвинуваченнями. Всі твердження совєтської ноти і подані в ній факти американський уряд вважає звичайною вигадкою, метою якої є підірвати довір'я до ЗДА і їхній престиж серед народів, поневолених Москвою. Своєю нотою совєтський уряд хотів тільки „підтримати" свої обвинувачення проти ЗДА у викликанні познанських заворушень.

Палата вставила до законопроєкту про громадянські права пункт про охорону жіночих прав

Вашингтон. — Палата Репрезентантів вставила до урядового законопроєкту про охорону громадянських прав пункт про те, щоб і жінки не були обмежувані при затрудюванні. Урядовий законопроєкт говорить про охорону громадянських прав щодо кольору шкіри, раси, релігії або національного походження. Палата Репрезентантів вставила ще пункт про жінок, які часто мають клопіт отримати працю тільки тому, що вони є жіночої статі. Цей пункт вже часто був на нарадах Конгресу, але ніколи не міг здобути прихильности обох палат. Та треба зазначити, що це не є кінцеве голосування в Палаті Репрезентантів над цією справою, а також невідомо, яке становище до цього пункту займе Сенат, якщо він взагалі буде вирішувати справу законопроєкту про охорону громадянських прав.

Бюджетова надвишка становить 1,754,000,000 долярів

Вашингтон. — Секретар скарбу, Джордж М. Гомфрі повідомляє, що бюджетова надвишка в цьогорічному збалянсованому бюджеті виносить 1,754,000,000 дол. Вона є менша від тієї суми, яку був подав секретар скарбу в червні цього року, сподіваючись, що надвишка буде становити аж 2,200,000,000 дорярів. Це перший збалянсований бюджет від 1951 року і четвертий від 1930 року. Причина цього збалянсованого бюджету лежить в великій продукції в цій країні та в загальному добробуті ЗДА, бо в минулому фінансовому році, який закінчився 30-го червня 1956, вдалося зібрати аж 68,-141,000,000 долярів податків, на 8 більйонів більше, як передбачував департамент скарбу. В 1955 фінансовому році зібрали були податків на суму 64,520,000,000 долярів. Уряд президента Айзенгавера постійно зменшував федеральні видатки, але і вони були більші, як передбачали в бюджетовому проєкті на минулий рік. Секретар скарбу Гомфрі і директор бюджету Персівел Ф. Брандейдж у своєму звіті заявили, що „при цій фінансовій стабільності і при здорових фінансових умовах, американський нарід може йти вперед у своїх конструктивних індивідуальних плянах до здобуття кращого життя і до збільшеного числа затруднених".

ЗДА проти виміни харчів на стратегічні матеріяли з комуністичних країн

Вашингтон. — Палата Репрезентантів більшістю 92-ох до 62-ох голосів відкинула проєкт уряду президента Айзенгавера про виміну надвишки американських харчів на стратегічні матеріяли з країн з-поза залізної заслони. Палата викинула з законопроєкту пункт про виміну торгівлю з комуністами, і після того прийняла цей законопроєкт, згідно з яким уряд зможе продати закордонним країнам за чужі валюти американських харчів на суму 3,000.000.000 долярів. Президент ще 9-го січня в зверненні до Конгресу просив скасувати всі обмеження на продаж або виміну харчів із СССР та країнами сателітів. Рільнича Комісія Палати Репрезентантів на домагання державного секретаря Джана Фостера Доллеса погодилася була на обмінну торгівлю з комуністичними державами, але повна Палата Репрезентантів відкинула цю пропозицію.

ЗУСТРІЧ АМБАСАДОРІВ ПІВДЕННО-АМЕРИКАНСЬКИХ РЕСПУБЛІК

В голі Болівара в Панама Ситі відбулася напередодні конференції голов південно-американських республік (21) зустріч амбасадорів всіх цих республік. На фото предсідник Організації Американських Держав, представник Коломбії, Цезар Туліо Дельгадо промовляє до зібраних амбасадорів.

Конференція Тіта, Неру і Нассера закінчилася стриманим і вигладженим комунікатом

Пуля (Югославія). — Конференція на острові Бріоні між головами трьох держав Югославії, Індії та Єгипту: президентом Тітом, прем'єром Неру і президентом Нассером закінчилася без якихось конкретних вислідів. Закінчено її в четвер 19 липня пізно увечорі, а не як було пляновано в полудне. Неру відлетів разом з Нассером до Єгипту. Багато часу, бо коло п'яти годин, зайняло узгіднювання спільного комунікату про конференцію. Проєкт, запропонований Тітом, на домагання Неру майже цілком змінено і зредаґовано комунікат дуже стримано й обережно та вигладжено дбайливо всі гострі місця. Неузгіднені чи сумнівні справи поминено мовчанкою. Після закінчення конференції і відлету Нассера і Неру, Тіто заявив, що темою розмов були всі актуальні проблеми, в яких зацікавлені Югославія, Індія і Єгипет, зокрема справи миру на Середньому Сході, роззброєння, Альжиру, допомоги відсталим країнам, об'єднання Німеччини тощо. Присутні в Югославії представники альжирських повстанців, що репрезентують альжирський Національний Визвольний Фронт, пробували безуспішно говорити з Неру і Тітом. Їм дозволено лише передати письмовий меморандум, в якому вони домагаються негайно переми'я і сформування незалежного тимчасового альжирського уряду, який мав би вести переговори з Францією.

Західні німці не будуть вести переговорів з східньо-німецькими комуністами

Бонн. — Західньо-німецький уряд і партійні політичні кола, що стоять в опозиції до уряду, погодилися на тому, що Західня Німеччина не буде починати жадних розмов із східньо-німецькими комуністами на тему об'єднання Німеччини. Вимогу безпосередніх розмов між урядами обидвох частин Німеччини висловлено в комунікаті, опублікованому в Москві після переговорів між совєтським урядом і делеґацією східньо-німецьких комун. провідників. Німецькі соціял-демократи заявили з того приводу, що ця вимога є неприятлива і що совєтський уряд не дивиться реально на німецьку проблему. Ключ до об'єднання Німеччини, на думку соціял-демократів, лежить не в східньому Берліні, але в руках великих чотирьох великодержав: ЗДА, Британії, Франції й СССР. І західньо - німецький уряд і соціял-демократи стоять на становищі, що тільки можливість відбуття вільних виборів на території цілої Німеччини може привести до об'єднання обидвох частин німецької землі. В політичних колах впевнені, що канцлер Аденауер вишле найближчим часом спеціяльну ноту до всіх чотирьох великодержав, у якій буде домагатися якнайскоршого проведення потрібних заходів для об'єднання Німеччини.

Ще один російський еміґрантський журналіст опинився в Москві

Часопис „Новое Русское Слово" (Ню Йорк) 19-го липня подав, що Б. Ольшанський, автор численних антикомуністичних статтей в російських часописах, зокрема в „Новому Русскому Слові", а також книжки „Ми приходим с Востока", — під теперішний час перебуває в Москві. Як виходить з поданої в цьому часописі інформації, обставини повернення Б. Ольшанського до Совєтського Союзу ще не зовсім вияснені: невідомо, чи виїхав він туди добровільно, з поміччю совєтських представників, чи тут мало місце нове викрадення. Відомо, що Б. Ольшанський від якогось часу зник і що його дружина, яка перебуває з двома дітьми у Вашинґтоні, дістала від нього лист з Москви. Б. Ольшанський — бувший капітан совєтської армії — втік на Захід незабаром після здобуття Берліну совєтськими військами. Пізніше він переїхав з родиною на постійний побут до ЗДА.

Вірменські поворотці в Совєтському Союзі благають, щоб ЗДА рятували їх

Ню Йорк. — Один з американських підприємців, що подорожував недавно по Совєтському Союзі і побував в Еривані, в Совєтській Вірменії, привіз із собою до ЗДА листа групи американських вірменів, що збаламучені совєтською пропаґандою вернулися в роках 1947-49 „на родіну". Лист адресований до президента Айзенгавера і в ньому вірменські поворотці прохають простити їм їх нерозважний крок, що за нього вони важко заплатили. Зокрема жалкують автори листа того, що вони позбавили своїх дітей, роджених у ЗДА, можливости жити у вільній Америці. В дальшому описують автори листа всі переслідування, злидні і дискримінацію, що їх зазнали вони після свого повороту до Совєтського Союзу. Деякі з них пробували зв'язатися з американською амбасадою, але усіх тих сміливців поув'язнювано і позасуджувано на 10 до 15 років перебування в концентраційних таборах. Підписані просять не виявляти в ніякому випадку їх прізвищ, бо загроза ув'язнення і заслання ще не минула і попереджають, що якщо б навіть в Совєтському Союзі появилися якісь заяви з їхніми підписами, то ці заяви треба вважати вимушеними. В Еривані живе около 300 вірменів, що вернулися із ЗДА до Совєтського Союзу. Вони здебільша живуть у злиднях і мало заробляють. Тільки одиницям поводиться краще й один із таких поворотців є членом вірменського верховного совєту. Про тяжку ситуацію цих поворотців повідомляли досі вже й інші відвідувачі Совєтського Союзу, між ними і міністер закордонних справ Франції Піно. Одному з цих відвідувачів у жовтні мин. року заявив такий вірменський поворотець, що він не втрачає надії на прихід американських військ і на визволення Вірменії з-під совєтської неволі.

ЗДА ВІДКЛИКАЛИ СВОЮ ПРОПОЗИЦІЮ НА БУДОВУ ГРЕБЛІ В ЄГИПТІ

Вашингтон. — З'єдинені Держави відкликали свою пропозицію допомоги Єгиптові збудувати величезну греблю на ріці Ніл в Асвон. Пропозицію цю зробив уряд ЗДА урядові Єгипту ще в половині грудня м. р., висловлюючи готовість асиґнувати на ту ціль 56 мільйонів долярів. Щойно тепер, минулого четверга 19-го липня, єгипетський амбасадор у Вашинґтоні, Агмед Гуссейн, відвідав державного секретаря Джана Фостера Доллеса та заявив, що його країна радо прийме ту пропозицію. Тим часом державний департамент поінформував, що Америці „в теперішніх обставинах було б неможливо" взяти участь у будові згаданої греблі. В дипломатичних колах вважають це за більше політичне рішення Америки та за конкретизацію обговорюваної вже від деякого часу гострішої політики у відношенні до т. зв. невтральних країн. Саме під час проголошення нового рішення Америки щодо греблі, єгипетський прем'єр вертався літаком з Югославії, де він мав спільні наради з югославським комуністичним диктатором Тітом і співіснувально - невтральним прем'єром Індії Неру. З державного департаменту заявили, що рішення відкликати американську пропозицію щодо будови греблі в Єгипті винесено в повній свідомості можливостей гнівної реакції на це рішення в них країн. Єгипті та деяких інших арабських країнах. Сам амбасадор Гуссейн відмовився від будь-яких завваг після майже одногодинної конференції з Доллесом, але інші єгипетські дипломати вже не скривають свого огірчення, обвинувачуючи ЗДА в „злій вірі". В поінформованих колах передбачають, що відмова американської допомоги потягне за собою автоматично і „неоперативність" пообіцяної англійської позички в сумі 14 мільйонів долярів та обіцянку позички 200 мільйонів долярів, з Міжнародного Банку. Повні кошти греблі мали виносити 1,300,000,000 долярів, з чого 900 мільйонів мав покрити Єгипет, а решту мали дати ЗДА і Англія. Будова греблі, з її каналами та електростанціями була б тривала 12 до 16 років і ця гребля була б на одну третю частину збільшила обшир управної ріллі країни та майже увосьмеро збільшила постачання електричної енергії. Єгипетські економісти твердять, що будова цієї греблі є справою „життя або смерти" для країни, з уваги на швидко збільшувану кількість населення долини Нілу. Державний департамент подав цілий ряд льокально - єгипетських причин на своє рішення, але загально вважається, що головною причиною були останні залицяння Єгипту до Совєтів та поступовий перехід Єгипту в табір т. зв. невтральних країн.

Гаммершилд знову переговорює з прем'єром Ізраїлю

Єрусалим. — Даґ Гаммершилд, генеральний секретар Об'єднаних Націй, знову перебуває на Близькому Сході і минулого четверга, 19-го липня, відбув чергову конференцію з ізраїльським прем'єром Бен Ґуріоном. Конференція тривала 5 годин і її метою мало бути бажання Гаммершилда „перевірити настрій" ізраїльського уряду, що від деякого часу погрожує гострішою політикою у відношенні до арабських країн. Із цієї розмови, що мала строго довірочний і приватний характер та в якій не брав участи навіть ізраїльський міністер закордоних справ, не проголошено жадного офіціяльного комунікату, але загально вважається, що Гаммершилд переконував Бен Ґуріона, щоб Ізраїль сам придержувався і не дав жадних причин до порушення договору про перемир'я з арабськими сусідами.

Герольд Каче — новий англійський амбасадор до Вашинґтону

Лондон. — Британське Бюро закордонних справ повідомило про призначення сера Герольда Каче (Harold Caccia) на пост англійського амбасадора у Вашинґтоні, на місце Роджера Мекінса, який має вернутися до Лондону та зайняти важливий пост одного із постійних секретарів державної скарбниці. Новий амбасадор має 50 років та блискучу дипломатичну кар'єру. Він є одним з найтісніших співробітників теперішнього прем'єра Ідена ще від 1936-го року, а під час другої світової війни, він співпрацював з тодішнім головним командантом альянтських збройних сил і теперішнім президентом ЗДА, Двайтом Д. Айзенгавером, у його головній квартирі в Африці.

В СВІТІ

● **Нікіта Хрущов,** перший секретар совєтської компартії, взявши участь в прийнятті східньо - німецьких комуністів і висміявши у своїй промові свободу преси і вільні вибори на Заході, відлетів не цілих 20 хвилин по прийнятті в невідомому напрямку з Москви. Про ціль і мету його подорожі не подано ніякого повідомлення і міністерство закордонних справ заявило, що йому про поїздку Хрущова нічого невідомо.

● **Таємна німецька** організація „Об'єднання для боротьби за незалежність Німеччини" засипує американські урядові установи у ЗДА й американську амбасаду в Бонні масово листами, в яких висловлене домагання, щоб ЗДА вивели якнайскорше свої війська з німецької території.

● **В Золотому Побережжі** (Голд Кост), самоуправній британській колонії, якій британський уряд обіцяв повну незалежність, здобула під час останніх виборів перемогу партія прем'єра Кваме Нкрумага, вибираючи дві третіх усіх послів до Законодатного Зібрання. Опозиційна партія — Національний Визвольний Рух — здобула тільки 33 мандати на всіх 104 місць.

● **В Лє Гавр у Франції** відбувається під проводом Моріса Тореза, генерального секретаря, чотирнадцятий річний Конґрес комуністичної партії Франції. В Конґресі бере участь коло 1,500 делеґатів і представників закордонних компартій. Конґрес „прийняв із захопленням" й „одобрив" кремлівську політику розвінчування Сталіна. Сам Торез склав ґратуляції московським комуністам за їх „сміливу" боротьбу з „культом особи", заявляючи, що „нічого подібного не можна знайти в капіталістичному світі".

● **На домагання комісії** для справ культури і виховання при міській раді у Відні площу Сталіна названо знову старою назвою „Площа Шварценберґа". Переіменовано теж інші вулиці, поназивані за совєтської окупації іменами різних московських „заслужених" людей. Ця реформа не заторкнула назви площі Президента Ф. Д. Рузвелта.

● **В Сіднеї в Австралії** пані Гомфрі, мати двійнят забезпечила себе проти приходу другої пари близнюків. Заплативши 49.50 фунтів обезпеченевих вкладок, пані Гомфрі на протязі нецілого року народила ще одну пару близнюків й одержала від обезпеченевої компанії 896 фунтів штерлінґів забезпечення.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ПАРТІЯ ЗНАЄ, КУДИ І ЯК"

Відгомін на відому резолюцію Центрального Комітету комуністичної партії Совєтського Союзу з 30 червня ц. р. „про поборювання культу особи та його наслідків", що його вона мала в Совєтському Союзі і серед комуністичних партій Заходу, доказує ще один черговий раз, що в комуністичному світі нічого не змінилося, що, не зважаючи на всю пропаганду, там усе відбувається далі за сталінськими методами і за сталінськими зразками, і що панує там завжди стара московська засада: „Молчать і не разсуждать".

Як і подібні резолюції колись за Сталіна, резолюція ЦК КПСС про „поборювання культу особи" зустріла „загальну підтримку й одобрення". Про це красномовно говорять друковані на цілих сторінках „Правди" й „Ізвєстій" повідомлення й дописи з окремих совєтських республік, окремих міст, столиць сателітських країн й осередків комуністичного руху в західньому світі. Всі ці повідомлення й дописи такі одноманітні і стереотипні, наче б їх' виштамповано в мізку якогось велетенського робота. Взяти тільки два числа московської „Правди" (з 4 і 5 липня ц. р.), то в очі кинеться неминуче така характеристична подробиця, як те, що цю, ясна річ, „історичну резолюцію" зустрічають всюди „с огромним, с большим, с живейшим" і т. д. „інтересом і удовлетворенісм" не тільки трудящі заводів Москви, Ленінграду, Києва, Мінська, Ташкенту, Тбілісі, не тільки робітники і колгоспники Азербайджану, Казахстану, Естонії, але й навіть „партійні і безпартійні маси трудящих" Польщі, Румунії, Східньої Німеччини, Югославії, Франції, Італії і т. д., і т. д. До того відбувається таке „одобрювання" всюди одного ж таки дня й однієї години і такими ж самими словами. Наче накручена катеринка, повторюють фразу про „наклепницькі видумки реакційних кіл ЗДА" та інших країн Заходу і ленінградські Кондрашини і київські Журавлі й естонські Худякови і ново-бакінські Абдулхалімови.

Тільки де-не-де з-проміж рядків читач має змогу дізнатися, як „організуються" таке „захоплення" й „одобрення". Із допису „У металургів заводу ,Серп і Молот' ", надрукованого в „Правді" з 4 липня, виходить, що роз'яснювала оцей „важливий документ", значить, резолюцію „про поборювання культу особи" робітникам згаданого одного тільки заводу „большая армия агитаторов". Цих агітаторів розіслано не тільки по всіх фабриках, але й навіть по колгоспах, і коли вже не було кому виступати з „одобрювальною" заявою, тоді виступав обов'язково якийсь агітатор і такий виступ називає „Правда" — „всеобщим одобренієм".

Дуже прикметна і характеристична в цій кампанії організування комуністичної опінії на підтримку згаданої резолюції є заява Пальміро Толіятті, провідника італійських комуністів, надрукована в цій же „Правді" в числі з 5 липня ц. р. на одній сторінці з заявою узбекістанського агітатора Султанова. Толіятті стверджує в цій заяві, що хоч він досі і... не читав повного тексту згаданої резолюції, але вважає її незвичайно важливим вкладом в роз'яснення питань, піднятих в міжнародному комуністичному русі, і тому ж закликає італійських комуністів до „беззастережного одобрення" дій керівників комуністичної партії СС. В цій „беззастережній вимозі" провідника, буцімто незалежної від Москви, італійської компартії висловлена і підкреслена ніби для іронії знову таки основна засада московської політики: „Молчать і не разсуждать".

Зуніфіковані і зодноманітнені теж усі голоси нібито вільної західньо-европейської комуністичної і прокомуністичної преси. Всі вони на один втертий лад повторюють за „Правдою" й „Ізвєстіями" своє захоплення резолюцією, мовляв, яка „глибока марксистсько-ленінська аналіза", й осуджують намагання „врагов мира" розбити єдність світового комунізму. Всі вони вкінці закінчуються вимогою вдержати „солідарність братніх комуністичних партій" і „єдність комуністичного руху". Про це говориться і в голосах з Альбанії, й Італії, й Угорщини і з Польщі, і з Румунії, з усіх-усюдів, де існують організації московських поплентачів.

Ні в одному із голосів, і ні в одній із заяв не знайти якоїсь оригінальної думки, якогось хоч би трохи інакшого підходу навіть до ославленого „культу особи". Від узбекістанських колгоспників до паризьких компартійних інтелектуалів всі вони і на всіх язиках повторюють тільки вивчені заялозені фрази з „Правди" й „Ізвєстій". Може найоригінальнішу і найбільш суттєву заяву склав бригадир колгоспу ім. Хрущова, Орджонікідзевського району в Узбекістані, Мірґаїб Мірзахімов: „Партія знає, куди і як вести справу"...

ІЗРАЇЛЬСЬКО-АРАБСЬКА — ЦЕ III СВІТОВА ВІЙНА

Хоч у міжнародній щоденній пресі зменшилась кількість вісток із Середнього Сходу і відносини між Ізраїлем та його арабськими сусідами від останньої подорожі генерального секретаря Об'єднаних Націй Гаммершилда ніби покращали, проте — як запевняв недавно один із найкращих вашингтонських кореспондентів — американські державні діячі „тримають із затамованим віддихом перехрещені пальці", з острахом споглядаючи на Середній Схід. На тлі позірного спокою не бракує й хвилюючих познак, а під поверхнею ніби затишної землі чути підземний гуркіт. І тому не було б несподіванкою, коли б раптом, через день, через ніч, знялась на Середньому Сході нова хуртовина, яка своїми блискавками готова запалити весь світ.

4-го квітня ц. р. Рада Безпеки уповноважила була генерального секретаря Даґа Гаммершилда виїхати на Середній Схід і за місяць скласти їй звідомлення, як унормалізувати тамошню ситуацію. Він прибув до Палестини якраз під час запального конфлікту, що загрожував ось-ось вибухом повної війни. Впродовж місяця йому пощастило осягнути від Ізраїлю і всіх його арабських сусідів (Сирії, Йорданії, Лівану і Єгипту) згоду на потвердження перемир'я з 23-го лютого 1949 року та покращання умовин контролі перемирчих постанов, згідно з рекомендаціями Перемирчої Комісії Об'єднаних Націй, яка урядує в перманенції в Палестині з теперішнім головою, канадійським генералом Бирнсом. 4-го червня ц. р. Рада Безпеки, вислухавши звідомлення Гаммершилда і висловивши йому подяку за його успішні заходи, наділила його новим уповноваженням в цій справі. Проте він, замість виїхати негайно на Середній Схід, волів спершу „виждати", сподіваючись, що довший час спокою в Палестині створить кращу атмосферу для дальших переговорів. Тим часом він виїхав до східньо- і середньо-европейських комуністичних та невтральних країн Европи. Однак, його подорож до Москви (вперше за 10-річне існування Об'єднаних Націй) безумовно стояла у тісному зв'язку власне з його другою подорожжю на Середній Схід, призначеною на жовтень, і всією тамошньою ситуацією.

Вісім років тому, під час ізраїльсько-арабської війни, і навіть ще два роки тому Середній Схід був, так би мовити, монополією західнього світу без ніяких впливів Совєтського Союзу, поза хіба тільки підпільними інтриґами кволих комуністичних клітин. Тепер ситуація змінилась, і Москва зайняла там уже сильну позицію. Трудно сказати, хто й що завинило в цьому, бо склались на це різні події. Передусім Англія, передавши Суез під суверенне володіння Єгипту, втратила на Середньому Сході своє домінуюче становище. Постав вакуум, пусте місце, в яке спритно вкрутився Совєтський Союз, використавши замалу увагу Заходу до амбіцій Єгипту, чи пак єгипетського диктатора Гамаля Абделя Насера. Державний Департамент погодився був у принципі на продаж Єгиптові зброї на 27,000.000 дол., але зажадав заплати готівкою. Ясно, що Єгипет волів дістати зброю вартости 200.000.-000 дол. (обрахованій по одній десятій дійсної вартости) і не дати за неї ані цента готівкою, заплативши бавовною, на яку й так не мав збуту. Сьогодні, через рік після тієї трансакції з Москвою (формально: Прагою), Єгипет має сильну збройну силу: піхоту, танкові формації, летунство, малу, але немаловажну морську фльоту. Позбувшись англійців з Суезького обширу та діставши „задарма" масу зброї від большевиків, Насер став національним героєм в очах арабів і не цурався виголошувати промови про „визволення" та „об'єднання" арабського світу від Атлантику по Арабське море. І коли два тижні тому прибув до Каїро новий совєтський міністер закордонних справ Шепілов, то перед обома ними — Насером і Шепіловим — вперше продефілювала публічно новітня єгипетська армія з совєтськими танками Т-34 і совєтськими МІГ-ами в повітрі.

Проте, Совєти, заманіфестувавши свою прихильність до арабського світу, виславши до трьох середньо-східніх столиць свого міністра закордонних справ, відмовились одверто заґарантувати арабам свою поміч на випадок війни з Ізраїлем та голосно підбурювати арабський світ до такої війни. Очевидно, що Москві всміхається цілковите внелімінування з Середнього Сходу всіх західніх впливів. Вона знає, що позбавлення Англії середньо-східньої нафти, яку Англія дістає за упривілейованими давніми концесіями, це було б банкрутство британської потуги. Проте, Москва воліє покищо змагати до цієї цілі підривною акцією на терені середньо-східніх держав, інтриґами, підбурюванням окремих держав проти Англії, внутрішніми переворотами, які давали б владу в руки крайніх протианглійських елементів. Війна — це завеликий риск для самої Москви. Вона знає, що цим разом західні великодержави не придивлялися б спокійно вибухові другої ізраїльсько-арабської війни, а намагалися б збройною інтервенцією завести мир. Це поставило б Москву у надзвичайно складну ситуацію, з уваги на її „обличчя" в очах Сходу, і тому вона мусіла б дати активну допомогу арабам. З черги воно грозило б уже безпосередньо вибухом третьої світової війни. Признав це одверто Хрущов арабському журналістові, який приїздив два тижні тому до Москви разом із єменським престолонаслідником. Хрущов, не таївши свого протиізраїльського становища, перестерігав арабів проти війни з Ізраїлем і дораджував „терпеливість", бо, мовляв, війна між Ізраїлем і його арабськими сусідами — це третя світова війна.

Але терпеливість — це прикмета, якої не мають ані араби, ані жиди. Лідер арабського світу, Єгипет, щораз сильнішає, він також передає комуністичну зброю Савді Арабії, Єменові і Сирії. Арабський світ — як це виявилось у зв'язку з останніми нарадами Ради Безпеки на початку червня ц. р., далі рішуче відмовляється навіть від розмов на тему визнання ізраїльської держави та підписання з нею мирового договору. А західні держави, не хотячи допустити до явних перегонів у зброєнні на велику міру, відмовляються продавати зброю Ізраїлеві. У цій ситуації в самому Ізраїлі зросли впливи Давіда Бен Ґуріона, відомого, як прихильник „радикального" курсу політики у відношенні до арабів. Йому вдалося позбутись з уряду „поміркованого" міністра закордонних справ Моше Шаретта і заступити його слухняною його волі колишньою вчителькою із Шикаґо, Ґольдою Маєрсон. За останніми відомостями, арабські сусіди Ізраїлю підняли крики, що Ізраїль мобілізує сили над їх кордонами, і собі стягають туди війська. Ізраїль твердить, що він переводить „лише маневри". Перемирча Комісія ОН не бачить „нічого особливого", а Рада Безпеки не дістала в цій справі ніякого офіційного повідомлення. Можливо, що це пустий алярм, але характеристичний для тамошніх відносин хронічного напруження.

Шепілов заявив недавно на прийнятті у честь Гаммершилда в Москві, що СССР підтримуватиме мирові зусилля. Невідомо тільки, чи це дійсна позиція Москви, чи тільки маскувальний маневр, разом із маневром — відстрашувати арабів від війни. До того докотився світ, що він узагалі всі свої справи мусить достосовувати до того, чи Москва хоче дальшої передишки, чи готова до „останнього вирішного бою".

ЇХ ТАКИ ВИКРАЛИ

У зв'язку з справою повернення совєтських моряків на „родіну" та з щораз більшою довірливістю еміґрації до змінених засобів совєтської пропаганди, дуже повчально познайомитись з розповіддю одного з цих совєтських моряків, якому пощастило не вернутися. Це розповідь Віктора Соловйова в „Сатердей Івнінґ Пост" з 7 липня цього року.

В. Соловйов твердить, що моряки вернулися не добровільно, що вони були змушені вернутися: „Чи добровільний мандрівник до Москви забуває взяти з собою валізу, одежу, світлини, плити, фотоапарат і навіть гаманець?" — запитує Соловйов. Дійсно, люди звичайно цих речей не забувають захопити з собою в дорогу. Але тут разюче явище: ні один з п'ятьох поворотців не взяв з собою згаданих вище речей.

Соловйов став моряком вже по війні, скінчивши в Миколаєві школу торговельної фльоти. Як моряк він отримував розмірно величезну платню: „за два місяці на морі я заробляв стільки, скільки вся моя родина за цілий рік у колгоспі". (Родина втікача — колгоспники в центральній Росії). Крім платні, моряки мають добрі прибутки з нелеґальної торгівлі різними закордонними товарами. Так, оповідач купив у Ґібральтарі вбрання за двадцять долярів, а продав його на рублі, рівновартости 500 долярів.

Але щойно „Туапсе" запливав у чужинецький порт, як перетворювався на плавучу в'язницю. „Нам було заборонено виходити на берег, хібащо групами по три чи чотири. Ніхто з моряків не смів розмовляти з чужинцем, щоб не викликати підозріння. Ми навіть не могли чогось випити в барі".

У червні 1954 року „Туапсе" пропливав біля Формози, везучи авіяційну газоліну з Румунії до комуністичного Китаю. Цей корабель захопили націоналісти й завернули до Формози.

Комуністи писали, що залогу корабля тоді пограбовано, побито й вкинено до в'язниці. У дійсності було не так. „Ми, моряки, жили, як королі, в готелях Формози." Коли їм запропонували або вернутися додому, або залишитись, двадцять вирішили залишитись, а двадцять дев'ять вернутись.

Це був надто великий відсоток, і Москва рішила будь-що повернути моряків, частина яких опинилась в Америці.

Їх оточили шпиґунами, щоб витворити враження, що від всемогутности МВД ніде не сховатись. У нюйоркській підземці до них підійшов літній вже чоловік і по-російськи сказав, що їхні родини чекають на них, що тут життя не для чужинців, — він це знає, бо сам тут вже сорок років, і що вони тут загинуть. Іншим разом до них заговорив російською мовою мурин. Його звернення було коротке й виразне: „Ви — божевільні, дурні хлопчаки. Ми вас ніколи не залишимо. Ми будемо вас переслідувати. Ми вас будемо бити й, можливо, заб'ємо".

Минуло два тижні. Хлопці були на одній еміґрантській вечірці. Знову хтось заговорив з ними: „Я маю до вас листи". Це були листи з дому. Один з втікачів отримав аж чотири листи: від матері, дядька, приятеля й приятельки. Усі листи були писані власноручно, до них були додані світлини і в кожному був заклик вертатись додому. Один з листів кінчався так: „Вітаю з 38-ою річницею Жовтневої революції... Чекаю твого скорого повернення в сонячну Одесу". Коверти були без поштових марок. На кожному була надрукована писальною машинкою адреса совєтського посольства у Вашинґтоні та совєтської місії при ОН у Ню Йорку.

Частина переляканих моряків переїхала до Петерсону, інші — до Филаделфії. Проте, це не допомогло. Листи приходили до них усюди. Совєтські аґенти підходили до них біля церков і російських еміґраційних клюбів, співчували долі їхніх родин, намовляли вернутись, і непомітно всовували у їх кишені листи.

Проте, втікачі пам'ятали добре совєтський закон, який за втечу за кордон погрожує найвищою мірою кари — смертю, або десятьма роками в'язниці, якщо знайдуться якісь виправдувальні обставини. З часом дехто, серед них і автор, вернувся до Ню Йорку. Автор замешкав у готелі „Вашинґтон". Три інші вивчали англійську мову в Колумбійському університеті й жили в „інтернаціональному домі", куди стороннім особам вступ обмежений.

До самого їхнього повороту втікачі не виявляли ніяких змін у своїх поглядах. Два, що жили в Петерсоні, пару днів перед зникненням заявили своєму господареві дому, який сказав, що „хотів би вернутись перед смертю на батьківщину", що „він здурів". Один з тих, що жили в студентському домі, за день перед поворотом написав ніжного листа до своєї нареченої і призначив їй зустріч у кіні. Вони мали побратися наступного тижня. Того ж дня і інші два мали також зустрічі з дівчатами й призначили їм чергову зустріч.

Заплановані побачення не відбулися. МВД почало діяти. Як це відбулося з тими, що від'їхали, ніхто не знає. Але відомо, як було з Соловйовим. Удень до його кімнати хтось постукав. Увійшли два в дощовиках і показали документи, що вони із совєтської місії при ОН. Вони передали втікачеві світлину матері й два листи, — від матері й від сестри, та почали намовляти піти з ними до совєтської місії, де вже, мовляв, чекає один з утікачів, Міша. Потім тон розмови змінився. „Одягайся і йди!" — наказували вони. Втікач намагався виграти час і пішов до умивальні, де почув, як вони повернули ключ від виходових дверей. „Я піду, — сказав переляканий втікач, — але ж ви мене зашлете в концентраційний табір"... Йому раптом блиснула спасенна думка і він сказав, що піде, але трохи пізніше, бо саме тепер до нього має прийти хтось з Світової Служби Цер-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Мюнхен. — Ректорат Українського Вільного Університету скликав тут 11-го липня пресову конференцію для ознайомлення українського громадянства з пророблено в біжучому році і заплянованою на найближче майбутнє працею УВУ.

З уваги на обставини, які може вже вкороті змусять УВУ змінити головний напрям своєї діяльности, головно з уваги на труднощі в продовжуванні авдиторного навчання, треба, щоб українська громадськість, якій інституція у великій мірі завдячує свій бюджет, була інформована про діяльність університету, — сказав на вступі референт Ректорату проф. Кульчицький, що поінформував про викладово-видавничу працю УВУ за останній час. На цьому відтинку на відмічення заслуговує цикл викладів української професури на політехніці в Штуттґарті весною цього року і саме закінчений тиждень викладів в Туцінґу над Штаренберзьким озером, що проходили з ініціятиви німецького евангелицького студентського об'єднання. В обидвох випадках українські професори мали змогу виголосити не лише наукові доповіді, але і через них поінформувати німецьких слухачів про український погляд на ряд справ, що зазублюються теж з актуальною політикою. В цьому відношенні курс в Туцінґу, що був присвячений темі: „Чи можлива коекзистенція", треба вважати доброю нагодою саме для вкладу української сторони до формування поглядів на цю проблему серед німецького студентства. В плянах цієї ділянки діяльности УВУ є цикл викладів в католицькому інституті в Парижі і в мадридському університеті. Відносно останнього, завдяки жертвенности одного українського громадянина в цій країні, фінансова проблема справи вже майже полагоджена. В самому Мюнхені плянується відбути в місцевому німецькому університеті ряд викладів, присвячених І. Франкові.

Про науково-видавничу діяльність інформував проф. Блохін-Бойко. Після війни УВУ вдалося було видати один науковий збірник і ряд менших публікацій. Довший час фінансові труднощі унеможливлювали видання нового наукового збірника і щойно недавно ці труднощі переборено і великий збірник, що матиме приблизно 22 аркуші, вже друкується. На його різноманітний зміст складаються праці 18 українських вчених, між ними таких відомих науковців як пп. Чижевського, Гришка, Шульгина, Мірчука, Смаль-Стоцького, Ковалева, Горбача й інших. Характер збірника українознавчий, а поодинокі статті того порядку, що не можуть, з уваги на свою спеціяльність і науковий підхід, бути друковані в звичайній пресі. Крім цього збірника підготовляється, завдяки фондам Архиєпископа Бучка, збірка статтей, присвячена Папі Пієві XII. Цей збірникноситиме науково-інформативний характер, а серед його авторів зустрічаємо прізвища таких світських і духовних науковців і діячів як проф. Василів, д-р Княжинський, проф. Мірчук, о. проф. І. Гриньох й інші.

При УВУ діє інститут літератури і психологічних дослідів. Зокрема цей останній виявляє живу діяльність і з його рамені і за узгідненням проводиться робота над дослідженням української еміґрації в Франції (проф. Кульчицький), Німеччині (д-р Смалько) і в Канаді (мґр. Трач). Інститут літератури займається шевченкознавством і підготовляє друк праці п. н. „Шевченко на тлі світової літератури".

В дискусії, що слідувала по інформативних доповідях, порушено справу доцільности продовжування авдиторного навчання. Речник Ректорату признав практичну неможливість ведення нормальних викладів, що сьогодні обмежуються тільки до правничого факультету і то в малих размірах, вказав одначе на конечність збереження саме цієї ділянки праці УВУ для забезпечення йому характеру університету для майбутности. Між іншим, вказував він, подібний стан переживав УВУ напередодні другої світової війни, і тільки завдяки тому, що все таки зберіг тоді хай і формально форми авдиторного навчання, міг після війни відразу приступити до праці і відкрити виклади для 800 студентів.

Проф. І. Мірчук, заінтерпельований щодо фінансової бази УВУ, відмітив, що дотації Ватикану і жертвенність українського громадянства в ЗДА і Канаді, є під теперішню хвилю одинокими джерелами, на яких спираються фінанси УВУ.

ТАК Я...

Так я в житті своєму,
Хоч компас не раз губив,
Кажу: не вертай додому,
Не покидай плавби!

Бийся між рифів кривавих,
Доки не вдарить пісок,
Доки у заграві слави
Не ступиш свій перший крок...

МАРКО ВОРОНИЙ

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(36)

Василь Мудрий

ІВАН ФРАНКО ЯК ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

„Та для польських патріотів і цього було не досить. Лишалось ще українське духовенство, що день-у-день і безперервно мало зносини з селянами, могло вже з уваги на свій уряд і становище мати великий вплив на них, а його з ніяких службових оглядів не можна було перенести на захід. Щоб обезсилити його діяльність, закидали йому продовж довгих літ прихильність до православія (схизми), й уживали для протидіяння цій прихильності низки деколи зовсім дивоглядних способів; присилувано митрополита Иосифа Сембратовича добровільно відректись метрополії та перенестись до Риму; заборонено ставити, а навіть удержувати староруські трирамєнні хрести на церквах, на кладовищах і при шляхах тому, що вони буцімто схизматицькі, а такі хрести, що стояли вже здавна, велено жандармам усувати або обрізувати; нарешті обіжником намісництва поручено власникам і державцям більших посілостей, у значній частині жидам, і жандармам, мати догляд над чистотою українського богослуження".

З наведених малих виїмків із цієї статті видно недвозначно політичну еволюцію Івана Франка, що скорше чи пізніше мусіла його довести до розриву з польськими демократами, з якими ще й по появі цієї статті працював. Взагалі період Франкового життя між 1887 і 1897 роками виявляє незвичайно інтенсивну працю на політичному полі, але не тільки на ньому, а й на інших полях, як науковому, поетичнотворчому та письменницькому. Він, крім вище згаданих вже українських часописів та журналів, писав багато у „Народі", у „Хліборобі", що появлявся у Коломиї від 1891 р. як орган Радикальної партії для селян, а далі у „Громадському Голосі", заснованому в 1895 році, у „Радикалі" (1895 і 1896), у „Громаді" (1896), в „Хлопській Бібліотеці", у „Літературно-Науковій Бібліотеці", яку редаґував від 1889 р. Крім того від 1894 року редаґував „Вістник літератури, історії і фолькльору", „Житє і Слово", що від 1896 року стало „Вістником літератури, політики і науки". У тому ж періоді публікував свої накові праці в „Записках Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка". У 1893 р. Франко завершив свою освіту докторатом філософії у Віденському університеті. В 1895 р. Франко опублікував свою наукову працю п. н. „Іван Вишенський і його твори", що була габілітаційною працею на катедру української літератури в львівському університеті по смерті професора Омеляна Огоновського (помер 1894 р.). На основі тієї праці філософічний факультет рішив надати йому доцентуру, і Франко виголосив навіть вступний виклад п. н. „Наймичка" Тараса Шевченка. Одначе тодішній намісник Галичини граф Казимир Бадені не допустив до того, щоб Франко викладав в університеті.

Цей довгий період рухливого й багатого змістом та творчістю життя почався був неприємним, третім з черги його арештуванням. Було це в 1889 році. Його арештували без ніякої причини разом із кількома галицькими його товаришами та з кількома наддніпрянцями, що приїхали були на відвідини до Галичини. Франко просидів тоді у тюрмі десять тижнів і був випущений на волю з товаришами без ніякого процесу. На підставі джерельних матеріялів М. Возняк ствердив, що польській адміністрації йшло в даному випадку про те, щоб відстрашити наддніпрянських українців від відвідування Галичини.

Франко вложив дуже багато праці й енерґії в засновини Радикальної партії в 1890 році. Він працював літами над підготовою до її засновин. Хоч він і не був її головою, але вложив найбільше праці в вироблення її програми та ідеології. Це була в нас перша програма, достосована до пекучих потреб нашого селянства. Вона пройшла і свою еволюцію. Перша програма складалась із двох частин — максимальної і мінімальної. Її підписали в 1890 р. Северин Данилович, Евген Левицький, Іван Павлик, Іван Франко й Роман Яросевич. Аж на четвертому з'їзді Радикальної партії в 1895 р. усунено в програм поділ на максимальну та мінімальну частину. В переробленій програмі на першому місці стояли тодішні практичні домагання господарського характеру, що могли бути здійснювані скоріше а далі йшли політичні справи, що зводились в основі до домагання „політичної автономії національних територій", конкретно в тодішньому австрійському випадку до „створення окремого краю з українських частин Галичини й Буковини та надання йому якнайбільшої політичної автономії".

Франко був завжди центральною особою на всіх партійних з'їздах Радикальної партії до 1898 р. Він виголошував реферати, він писав, але він і критикував усякі організаційні недоліки партії.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

КИЇВЩИНА „ВІДСТАЄ В СОЦЗМАГАННІ"

17 червня відбувся в Києві черговий пленум обласного комітету компартії, присвячений справам підготови до збирання врожаю. З доповіддю на пленумі виступив секретар обкому Гришко. Партійний головач заявив, що в багатьох колгоспах Київщини погано використовується можливості для збільшення продукції молока, м'яса та яєць. Більшість районів области не виконали пляну надою молока. 19 районів мають показники нижчі за обласні. Також зле з продуктивністю тваринництва. Область рік-у-рік не виконує плянів зростання кількости корів, свиней та свійської птиці. Київщина, — заявив Гришко, — відстає щодо продукції багатьох галузей тваринництва від Московської области, з якою вона веде „соціялістичне змагання". Учасники пленуму вказали на великі недогляди в догляді за посівами та в підготові до жнив, причиною яких є низька продуктивність праці колгоспників. Зокрема, в Березанському, Димерському та Києво-Святошинському районах посіви городини і картоплі заростають бур'янами, а в багатьох колгоспах, розташованих на заплавних землях, ще навіть не закінчили садити городини.

ДЕСЯТЬ КІЛОМЕТРІВ ПІШКИ ПО ШМАТОК КИШКИ

Голова сільської ради І. Мархоцький, щоб показати, як він „піклується" про поліпшення побуту селян, пише до редакції „Радянської України" (23 червня ц. р.) такого листа:

„У великому селі Драбівці, Золотоніського району на Черкащині, немає крамниці. За кожною дрібницею, за товарами першої потреби трудящим доводиться ходити до Золотоноші або до інших сіл за 7—10 кілометрів. Про будівництво крамниці в Драбівці точаться розмови від 1950 року, але за шість років спромоглися лише.. закласти фундамент. Щороку на будівництво крамниці відпускається кошти і щороку їх не використовують..."

Місцевий наганяйло Мархоцький, що так „дбає про драбівських селян" вину за те що в Драбівці немає крамниці, перекладає на місцевих кооператорів, хоч, звичайно, винуватців треба шукати деінде, — там, де Мархоцький не відважиться подати. Також навряд чи драбівські селяни навіть і в Золотоноші, до якої мусять ходити за 7—10 кілометрів, можуть собі купити потрібні їм товари.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бетлегем, Па.

Свято Шевченка.

В Бетлегемі відсвятковано Роковини Тараса Шевченка. Ця академія відбулася 25 березня заходом всіх українських організацій місцевости. При гарно удекорованій сцені відкрито свято співом американського гимну і „Заповітом", після чого виголосив п. Роман Гарас змістову доповідь. Далі слідувала концертова частина, переплітувана деклямаціями. Гарно відспівала пані Ольга Цегельська (сопран) „Якби мені, мамо, намисто", „Ой не гаразд запорожці" і „На вулиці нне весело".

Добре підготований мішаний хор під диригентурою пана Гната Балазюка виконав: „Ой горе тій чайці", „Садок вишневий", і „Владико неба і землі" (сольо п. Ольги Цегельська), а діточий хор відспівав такі пісні: „Чом, чом земле моя", „Думи мої" і „Україно моя рідна".

З деклямаціями виступали: Оксанна Гарас, Оля Винницька, Мартуся Цегельська, Ярко Чубатий, Олег Балазюк і Михась Загвойський.

Свято завершила інсценізація баляди „Тополя". При загально добрій обсаді відзначилася і голосово і технично пані Ольга Цегельська в ролі „Тополі". Дуже добре віддала ролю ворожки панна Марія Михайлів.

Свято закінчено співом українського гимну.

Свято Героїв.

Так само гідно вшанували українці Бетлегему пам'ять героїв 3-го червня. О год. 6.20 ввечорі відправили оо. Євген Цегельський і Іван Михайлів Панахиду при зеленню прибраній могилі, на якій був березовий хрест з чорною лентою; по обох боках могили стояла почесна варта. О год. 7-ій почалася академія. У вступнім слові о. Цегельський попросив вшанувати пам'ять героїв повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою. Д-р Несторчук в гарнім рефераті зупинився обширніше над постаттю Головного Отамана Симона Петлюри, полковника Євгена Коновальця і генерал-хорунжого Тараса Чупринки, як також відзначив всіх відомих і невідомих героїв і героїнь. Мішаний і чоловічий хори відспівали „Коли ви вмирали", і „Марш молоді". З доброю інтерпретацією деклямувала пані Ольга Цегельська „Ви жертвою в бою"... Вірш „Україні" деклямувала Оксанка Гарас. Місцевий Відділ Союзу Українок поставив інсценізацію, яка зробила на присутніх позитивне враження.. Академію закінчено відспіванням українського гимну.

Р. Г.

Міннеаполіс, Мінн.

Діти батькам.

17-го червня 1956 р. діти Рідної Школи і Літературно-Мист. Гуртка при церкві св. Юрія Переможця замовили молебень за всіх батьків і матерів, які є з ними і за тих, які лишилися в краю, а діти яких є тут. Молебень відслужив от. прот. А. Кість в супроводі хору під дириґуванням от. прот. М. Бриня. По закінченню молебня всі присутні перейшли до залі парафіяльного дому, де діти Літ.-Мист. гуртка приготовили спеціяльно для того дня програму. В цій програмі були: деклямації, сольо на піяно і на клярнеті, сольо — танець і збірні народні танці: Козачок, Катерина і Коломийка. Програму вели пп.: О. Костюк і В. Єрмоленко, вступне слово сказала п-ні Оксана Бринь. Головними дієвими особами були: Оленка Кукурудза, Петрусь Гахов і Оленка Стефанська — 5 років, Юрко Будуляк — 6 років, Геля, Наталка і Марійка Полежаєники, Наталка Перчишин. Надя Бринь, Юрко Умеров, Богдан Мельниченко Микола і Михась Прядки, Богдан Романенко, Андрій Бринь Валя Гахова і Люба Фесенко від 7 до 13 років.

З цієї програми були вдоволені не тільки батьки й матері, та всі присутні. А найбільше були вдоволені керівники секції Літ.-Мист. Гуртка, що їхня щоденна праця не проходить даром.

Збірка з цієї імпрези в сумі $15.00 призначена на храм-пам'ятник в Бавнд Брук, Н. Дж.

В. Л.

Українська Парохіяльна Школа в Гартфорді

Гартфорд, Конн.

Парохіяльна Школа.

Хочу написати кілька слів про „Українську Парохіяльну, Вечірну Школу" в Гартфорді і її виховну працю в шкільному році, що 26 червня закінчилася.

Провід школи і цілий, щасливо дібраний, учительський збір, що від кількох літ в тутешній школі з успіхом працює, складається з таких осіб: пані Валко Стефанія, управителька ,о. Баландюк Стефан, парох і учитель релігії, п. Кужіль Іван, заст. голови Від. УККА — учитель п. Романишин Роман, голова Від. УККА — учитель, пані Саґан Стефанія, пані Текля Каролина, пані Теслюк Володимира — учительки та панна Гавткович Нада — помічна сила.

Школа вела навчання в 7-ох клясах (т. є. 1, 2, 3, 5, 6, 7 і 8-ій і в ній вчилося 114 дітей, в тім числі 16 тут уроджених, а понад те доїжджали ще й діти з сусіднього Ню Брітену. Навчання відбувалося вечорами в понеділок середу і четвер по три години і в суботу перед полуднем (п'ять годин) — отже разом 14 годин тижнево.

Парох Гартфорду о. С. Баландюк вчив релігії в кожній клясі по годині на тиждень.. Пані Саґан Ст. тут уроджена, вела з добрим успіхом навчання 16-ох дітей тут народжених.

Предметами навчання в школі були різні ділянки українознавства: українська мова, українська література, історія, географія й природа України, українська культура, українське мистецтво і т. п.

26-го червня закінчило 8-му клясу сім абсольвентів (абсольвенток) з гарним вислідом: Валко Богдан, Гадзевич Даріл, Бринь Ігор, Захаріясевич Ігор, Савойко Ірина, Скочдополь Уляна та Стасюк Оксана.

Всі учительські сили жертвенно працювали, і це треба тут ствердити публічно, бо вони працювали в школі поза нормальною працею в фабриках і вдома.

Та школа також багато часу й зусиль присвячувала виховній ділянці. Школа брала живу участь у всіх імпрезах, що їх Відділ УККА на протязі року влаштовував. І так виступали діти в відповідних сценках на Листопадовому Святі, на Святі Соборности, на Шевченківськім Концерті (на останнім в виставці „Золоте перо") і т. п. Але не бракло і самостійної шкільної ініціятиви: школа дала сама гарне Свято — Миколаївську виставку „Гість з неба", та дуже вдало влаштувала „Свято Матері".

І тут не завадить пригадати, що і те наше „театральне" мистец не легко приходить, бо вивчення дітей хоч би найменшої п'єси багато труду і не мало часу вимагає, якщо воно малих і старих має виховувати.

Тому гаґілки, які дівчата на „Святі Матері" при гарно удекорованій сцені виводили, духово краще нас з нашим Великоднем, з нашою традицією і зі всіма, що рідне, в'яжуть, чим саме клясове навчання, бо ті мелодії сильніше на наше серце ділають, чим слова прози нашої науки.

І такий собі звичайний наш національний танок „Аркан", якого „танкмайстром" був учень 8-ої кл. Валко Богдан і в якім 10-літній учень III. кл. Зенон Коваль приґравав, як дорослий музика, на гармонії добрим танцюристам — шкільним друзям, доказує батькам, що вони не мають причини свого народу і його високої мистецької культури соромитись, а навпаки нею дорожити і її далі плекати повинні...

Замітною була також гарна і добре обдумана довша промова в дні „Свята Матері", виголошена учнем 8 кл. Захаріясевичем Ігорем.

Не малу втіху справили публіці своїми гарно відданими деклямаціями тут уроджені діти. А замість квітів для матерей, зложила школа 104 долярів на будову нової церкви.

Емпо

З наших буднів

ГОРЕ ПОЕТОВІ, ЧИ РЕДАКТОРОВІ?

Ви думаєте, що так легко вмерти? .. Де ж там, не дадуть добрі люди, як тій бабі Палажці в Нечуя-Левицького.

Є в нас молодий, талановитий поет, що пише жалісні поезії. Така тепер мода. В нього все на чорно: світ воняє, небо сліпне, а люди капають, як мухи.

Ол-райт, надрукував цей поет манюсенький, можна сказати, віршик в газеті. На три строфи. А такий жалісний, що Господи: келих смутку і печалі. А кінчиться цей вірш до сльоз трагічно:

„Як сумно вмирати,
думаючи про життя".

Пан редактор ще добре, як кажуть, не видихався після випуску числа, ще не взявся до „біжучої" пошти, як тут телефон — дррр! —

Ого — починається!

Перший вдарив по дротах відомий діяч:

— Що є з тим поетом сємпер-тіро? Він дійсно вмирає? ..

— Не виглядає так, — промовив редактор втомленим голосом. — В суботу я бачив його на „Союзівці" в товаристві аж трьох молодиць.

— То чого ж він виписує смалені дуби? .. „Як сумно вмирати..." Варіят?

— Ну, знаєте, пане докторе: ліценція поетіка.

— Він собі може мати ліценцію, яку хоче, але ви не смієте ширити дефетизму в національній пресі! Тож, розумієте, вода на млин комуністам! Та ж вони зараз скажуть, ага! — в них поети задихаються в еміґраційній безнадійності, не хочуть жити і вмирають. Ви розумієте?

— Розумію, розумію, — простогнав редактор.

Ледве поклав трубку, а тут знову: дррр! .. Відома діячка зі Срібного Хреста ч. 3.

— Ой, пане редакторе, що є з тим поетом?! Він справді вмирає? А на що хворий, може на сухоти? .. Бо, знаєте, ці поети, то переважно на сухоти вмирають. Чом ви того скорше не написали, пане редакторе? Наша організація може ним заопікуватися, бо ми вже багатьом допомогли, о, так! Ми допомагали тому письменникові, що лежав у санаторії, ми вислали протезу тому полковникові, що втратив зуби через брак вітамінів, ми даємо на інвалідів, залишенців, сиріт, і так далі.

Ледве скінчила (через пів години!) діячка, аж тут алярмують з канцелярії Конґресового Комітету:

— Слухайте, що є з тим поетом, що вмирає? Нам тут від ранку дихати не дають. Десятки телефонів з усіх боків: „Що ви за Комітет, національний податок збираєте, витрачаєте народній гріш на Бог-знащо, а тут інтелектуалісти капають, як мухи! Слухайте, маєте його адресу?

Редактор довше не витримав, вхопив капелюх і побіг на чорну каву. А пані секретарці дав такий „ордер":

— Як прийде тут цей поет, то скажіть йому, хай більше не вмирає, бо через нього я впаду трупом!

Ікер.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Вісті з Перемищини

В католицькім місячнику „Карітас", виданім у Варшаві находимо кільканадцять вісток про Перемищину, які можуть зацікавити її бувших мешканців.

Ряшівське аптечне підприємство зорганізувало в Перемишлі 15 нових станиць. В Риботичах урухомлено ветеринарну станицю. У Вишатичах отворено в 1954 р. передшкілля для дітей місцевої продукційної спілки Кречкова. Вовки з карпатських гір спричиняють великі шкоди. В спілці загризли 30 овець, тяжко поранили 3 корови і напали на стадо оленів. Ніновичі в повіті Радимно зелектрифіковані, світло має 500 мешканць. В Устриках Долішніх будують новий шпитальний павільйон там будуть преміщені внутрішній, хірургічний і материнський відділи. В Радимні „Культуральний" актив кинув думку перебудови опущеної церкви на „дім культури".

Великим успіхом втішаються в Польщі рибні продукти витворені фабрикою в Перемишлі, яка пускає на ринок піклінги, фабриковані з норвезьких селедців.

Новий статистичний річник подає число населення на 27.4 міль., в тім 13 міль. чоловіків і 14 міль. жінок. Серед чоловіків переважають старші віком.

Перемишль називають містом контрабанди між Польщею і Словаччиною. Це місто підупало, в ньому панує бруд.

Вернулися з заслання: єпископ Лятишевський, який живе в своєї сестри в Станиславові, але не може виконувати ніяких церковних чинностей і єпископ Гарасовський (?) та о. д-р Вергун.

Подав д-р С. Дмоховський.

ЇХ ТАКИ ВИКРАЛИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ков. Це поділало й висланці совєтської місії, боячись небажаного свідка, зникли. Соловйов порозумівся з товаришами. До них також приходили висланці. Перелякані хлопці розмовляли цілу ніч і нічого не придумали. Вони були такі схвильовані, що навіть не подумали звернутись до ЕфБіАй. Вони повторювали: „Ні, ми не можемо вернутися, — ми там згинемо в концентраційному таборі".

З місії прийшли до Соловйова о пів до дев'ятої ранку. Він сказав, що вийде до них на вулицю, на що вони радо погодились. Втікач зателефонував до своїх приятелів, але їх вже не було. Він, оминаючи висланців, що чекали на нього, кинувся до центральної залізничної стації і поїхав до Йонкерсу, де мав знайомого.

Охолонувши від вражень, він вернувся до Ню Йорку й розповів про все в Світовій Службі Церков. Пізніше довідався, що його приятелі з Петерсону зникли. Напередодні до них прийшли два росіянини і принесли горілку й пиво. Наступного дня о шостій годині ранку чотири особи вийшли з дому. Їхня кімната була в безладді, як після боротьби. На столі лежала записка до їхнього господаря, що вони вертаються на „родіну", але писана не їхньою рукою.

Наступного дня „поворотці" вже виїхали. На летовищі вони були оточені юрбою совєтських працівників і делеґатів. Всі вони мали новенькі дипломатичні пашпорти і на запит урядовця іміґрації коротко заявили, що хочуть вернутися. Ніяких речей з собою не мали. Знайомого представника Служби Церков вони бачили, але дивились, як на незнайому людину. „Чи не були вони під наркозом?" — запитує оповідач. Їх відвели до літака, з ними сіли два супровідники, і літак піднявся...

Можливо, майбутнє виявить, що ділося з ними в ту страшну для них добу, яку вони перебули під владою совєтської місії. Якщо кардинали й політики можуть говорити все, що побажають в МВД, то, звичайно, й ці юнаки з скам'янілими обличчями, що нікого не пізнавали, могли ствердити своє бажання вернутись.

Доба відпруження ще триває, але усмішки вже переплітається з п'яними образами західніх гостей в Москві але студентів в СССР знову змушують посилити вивчення комуністичних дисциплін Не тільки проводиться демонстрування повітряної могутности Росії, але й її просякання в усі середовища за кордоном, насамперед еміґраційні. На вечірках, що їх влаштовують антикомуністичні групи, совєтські аґенти передають своїм жертвам листи. Кожна адреса, кожне місце праці, кожна звичка жертви вивчені досконало.

З Ню Йорку викрасти ще легше, як колись з Парижу, а довірливість еміґрації тут значно більша. Еміґрація настільки почуває себе безпечною за океаном, що навіть численними листами й посилками виявляє зв'язок своїх рідних в СССР з „ворогами народу".

Недавні погрози, що „ми вас знайдемо й на дні моря", — надто швидко призабулися.

ЗДА ВИВЕЗЛИ В ТРАВНІ ТОВАРІВ НА СУМУ $1,697,800,000

Департамент торгівлі повідомляє, що ця країна в травні цього року вивезла товарів на суму 1.697,800,000 долярів, що становить рекордове число, на 8 відсотків більше від попереднього рекордового числа з березня цього року, коли ЗДА вивезли були товарів на суму 1.375,600,000 долярів. Експорт в перших п'ятьох місяцях виносить 7,420,300,000 долярів, а в тому самому часі минулого року 6.337,600,000 долярів, що свідчить про збільшення цьогорічного експорту на 17 відсотків.

ЗАСОБИ		
Готівка в касі і в банках	$846,781.72	
Забезпечення уряду ЗДА	775,000.00	
РАЗОМ ГОТІВКА І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УРЯДУ ЗДА		$ 1,621,781.72
Акції Federal Home Loan Bank		350,000.00
Central Corp. of Savings & Loan Assocation		10,300.00
Інші інвестиційні забезпечення		1,240,000.00
Позичкові конта		79,146.33
Позички за поліпшення F.H.A.		14,513.78
Позички на першу гіпотеку		21,333,258.92
Банкове забудовання й урядження, менше резерва		168,664.36
Інші засоби		35,154.64
РАЗОМ ЗАСОБИ		$24,853,137.75
КАПІТАЛ, ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І РЕЗЕРВИ		
Ощадності *Депозиторів		$23,151,387.58
Позики в тракті полагодження		724,442.82
Інші зобов'язання		11,754.51
Кредити "Deferred"		1,595.42
Резерви		963,957.42
РАЗОМ КАПІТАЛ, ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І РЕЗЕРВИ		$24,853,137.75

ПРАЦЯ
Help Wanted — Male

Molders, Toolmakers, Engraver
Тільки першоклясні. Добра платня. Госпіталізація, медичне і хірургічне забезпечення. Платні свята та інші користі.
Interstate Mold & Hobbing Co.
Iorio Court, Union, N. J.
MU 8-3131

Увага! Знаменита Нагода!
Одежева Крамниця
STOUT CO., Trenton, N. J.
пошукує за
КРАВЦЕМ - МАЙСТРОМ
українцем. Гарантує 52 тижні праці в році. Англійська мова необов'язкова. Зголошення слати на руки члена спілки:
п. A. HALAJDIDA
Edgely Ave., Box 451
Bristol, Pa.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

MERROW
Машинові оперейторки до праці Постійна праця, добра платня.
Голоситись:
JACQUES SYL KNITWEAR
1114 Willow Ave., Hoboken, N. J.
(25 minutes to Times Square — Bus No. 63)

REAL ESTATE

ГОТЕЛЬ
32 КІМНАТИ, БАРА, РЕСТОРАН І СКЛЕП,
найліпший бизнес бари у місті (через цілий рік). Засн. тому 18 років. $35,000. Добрі умовини. Ідеальне для родини. За дальшими подробицями тільки за поперед. умовою. Без посередництва.
MAX F. STEIN
309 Warren St., Hudson, N. Y.
8-9004

BUSINESS OPPORTUNITY

На продаж бизнес і посілість
АБО ТІЛЬКИ БИЗНЕС.
TAVERN — COCKTAIL LOUNGE and RESTAURANT.
Бара — 1,200—1,500 тижнево.
Ресторан 400—500 тижнево.
Дуже добре для родини з дорослими дітьми.
За інформаціями телефонувати:
HE 4-5599
JOHN'S TAVERN
COCKTAIL LOUNGE
382-384 Communipaw Avenue
Jersey City, N. J.

ГРОСЕРНЯ і ДЕЛІКАТЕСЕН.
Добре вироблена торгівля
Продається недорого, з причини виїзду з Ню Йорку.
За інформаціями телефонувати:
OR 3-1391

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ВЖЕ ПРОДАЄТЬСЯ В ЗДА!
Щоб мати прекрасний молодий колір обличчя, уживайте справжнього
MORFOSA BEAUTY CREAM
КРЕМ ДЛЯ ОБЛИЧЧЯ
Під впливом Morfosa Beauty Cream шкіра на обличчі зм'якшується, білішає і набуває природньої краси. Крем Морфоза усуває вугрі, очищає пори і знищує висипки та прищі. Крем Морфоза звужує розширені пори, зміцнює шкіру і забезпечує їй привабливий молодий вигляд.
ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАЙНО!
$1.35 за слоїк (2 унції) плюс 15 центів за пересилку.
NEW CASTLE LABORATORIES
Dept. A. Box 592
Toronto, Ont., Canada

SHOE STORE AT HOME

Не потрібно жадного вкладу грошей, жадного досвіду. Тільки показуйте цей вигідний з прямо магічною подушечкою черевик, приятелям, сусідам, співпрацівникам. Початкове комісове до $4.00 за пару + готівкою „бонус", платні вакації. $25.00 винагороди. Першоклясні мужеські, жіночі і дитячі черевики. Гарантія звороту грошей Даром черевики на показ.
Пишіть сьогодні за безплатним новим 84 стор. каталогом з усіми подробицями.
TANNERS SHOE CO.
288 Brockton, Mass.

ВАКАЦІЇ

ПАНСІОН SHANGRI LODGE
LEXINGTON, N. Y.
P. O. Box 146, Тел. Lexington 2921

В серці гір Кетскіл, серед лісів, на сонячній поляні — над чудовою річкою — пригожою до купелі, плавання і риболовлі.
Вигідні одно і більше особові кімнати. • Повний комфорт.
• Смачний та здоровий домашній харч. •
• ЦІНИ НИЗЬКІ — ДЛЯ ДІТЕЙ ВЕЛИКА ЗНИЖКА. •
Інформації:
З. НАВАРА, тел. PR 8-1833 — від 6-10 P.M.

ВИГІДНІ КІМНАТИ
ДО ВИНАЙМУ НА ВАКАЦІЙНИЙ СЕЗОН
у гірській та лісистій частині стейту Ню Джерзі. Осібна кухня, лазничка, гаряча та зимна вода, басейн до купання та велика площа для розваги для дорослих та дітей.
Пишіть або дзвоніть (по 8 год. вечора):
JOSEPH LELO
Hillcrest Drive, Milford, N. J.
Tel.: Milford, N. J., 4-4709

ЯКЩО ПЛЯНУЄТЕ ВИЇЗДЖАТИ НА ВАКАЦІЇ,
то напишіть або задзвоніть до
PINE HILL RESORT
MILFORD, NEW JERSEY Tel. Milford 4-4714

Пан Михайло ГРИЦКОВЯН властитель оселі гарантує вам домашні харчі, молоко, масло, сир, ярина і т. і. Рівнож в нього є прекрасний великий басейн до купання, площа до відбиванки, ловлення риби, полювання і багато інших вигод. Повітря в цій гірській частині стейту Ню Джерзі є дуже здорове.
Бажаючі зарезервувати собі кімнати з кухнею на цілий сезон можуть голоситись особисто, листовно або телефонічно.
Нюйоркчани можуть набути ближчі інформації в
MIKE RESTAURANT — 157 Avenue "C", New York, N. Y.

REAL ESTATE

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ й ОКОЛИЦЯ!
НА ПРОДАЖ ПРИВАТНИЙ ДІМ
в дуже гарному положенні, для одної родини. — 3 спальні, кухня, їдальня, вітальня, також гарна крита веранда, пивниця, гараж, город, близько до католицької школи — 2 бльоки. Дім з каміння і цегли, цього року новий перероблений дах; дім артистично прикрашений з-зовні.
Ціна $10,500. — Оглянути можна під адресою:
5922 Frontenac St., Philadelphia, Pa.
п'ять бльоків від Oxford Circle. Не платите нічого брокерові, лише зголоситеся до власника в Ню Йорку
п. Martin — телеф.: Templeton 8-3144,
також до
п. Я. ПЛЕСКУНА — де розговоритеся по-українськи.
Телеф.: Templeton 8-0540.
• Дім можна також винайняти за $100 місячно. •

ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
LAMPERT & POLIMEX Co. London
ОБУВ'Я ОДЯГ МАТЕРІЯЛИ ХАРЧІ І ІНШІ ТОВАРИ
ЯКЩО ВИСИЛАЄТЬСЯ З ЛОНДОНУ ПОСИЛКА БУДЕ ДОСТАВЛЕНА СКОРІШЕ І ПЕВНО.
ҐАРАНТУЄМО ДОСТАВУ АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ.
Митні оплати платимо в Лондоні. Ваші приятелі чи Рідня в Европі не будуть обтяжені жадними доплатами. Мито і кошти пересилки включені в ціну нашого експорту.
Пишіть по-українськи по наш повний каталог.
Lampert & Polimex Co.
45 CROMWELL ROAD, LONDON S.W. 7, ENGLAND

MISCELLANEOUS

FREE! NEW REPORT REVEALS AMAZING RESEARCH PROGRESS IN
CANCER
Пишіть сьогодні по безплатне звідомлення, яке закидає оприлюдненим дослідам, що впродовж 20 років не зроблено задовільного поступу в боротьбі проти рака. Там ви довідаєтеся різні дані про рака — як запобігати цьому, як уникати хибного лікування — що є часто гірше як недуга.
Це звідомлення виясиює просто і зрозуміло що є рак, як починається і розвивається і яку гарантовану допомогу можуть мати хворі на рака. Пишіть сьогодні по безплатну пробу вислідів і звідомлень поступу проти багатьох проблем недуги.
Spears Chiropractic Hospital
DEPT. 1102 DENVER 20, COLO.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

РІЗНЕ

АРКА
48 Е. 7 вул. в Ню Йорку
(тел. GR 3-3550)
ТУРЕЦЬКІ ХУСТКИ
Гуртом та детайлічно 2

Hallett & Hallett
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Since 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd. & 147th St.
Flushing, L. I., N. Y.
Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer

ПАКУНКИ і ЛІКИ до всіх країн Европи.
Прошу вислати мені даром каталог.
Name ....
....
Address ....
Town ....
Country ....
Пишіть до:
SPECIAL EUROPEAN EXPRESS SERVICE
275 Steele Street
Port Colborne, Ontario, Canada
or
276 Buffalo 5, N. Y. USA

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ
І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
Гарантована доставка
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
Мито за посилки платиться у нас і Ваші рідні і знайомі не платять вже при одержанні посилки нічого.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

MISCELLANEOUS

ДЕ ЦЕ Є?
WHERE IS IT?
NOTHING FASTENED IN THE HAIR
NO CORD DOWN THE NECK
NOTHING CARRIED ON THE BODY

Вона носить Sonotone's
НАЙНОВІШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ СЛУХУ.
УСЕ В УСІ!
Вигідне для літніх суконок, пляжового одягу і суконок з глибоким вирізом.
Traditional **SONOTONE** Quality
39 - 01 Main Street — Flushing, N. Y.
Suite 504. — Teleph.: FLushing 3-4241

ВАШІ РІДНІ ЖДУТЬ ДОПОМОГИ...
Лондонська фірма
БРОВНДЖОНС, Лтд.
поможе Вам
ДЕШЕВО —
СКОРО —
СОЛІДНО
вислати пачку з допомогою своїм рідним на континент. Жадайте наших цінників! Порівнюйте наші ціни з цінами других фірм! Звертайтесь до нас безпосередньо в українській мові на адресу:
BROWNEJONES Ltd.,
1 NORFOLK PLACE, LONDON, W. 2, ENGLAND
Даємо повну гарантію доставки пачки до адресата!

ВАШУ УЖИВАНУ Й НОВУ ОДЕЖУ
(в добрім стані)
ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
До деяких країв з оплаченим тут митом.
Ви можете посилати нам пачки, а ми зараз подамо Вам і копіи зв'язані з пересилкою.
Також висилаємо купони англійських матеріялів (великий вибір купонів) ХАРЧОВІ ПАЧКИ і ЛІКИ до деяких країв з оплаченим тут митом.
Скора і точна обслуга.
Представляємо посвідки відборця.
RALLINGTON CORPORATION
303 West 42nd Street, N.Y.C. — Tel. PL 7-2258
М. Грей (Грушко).
• Закрито в суботу в місяці липні й серпні. •

УВАГА! ТЕЛЕТЕХНІЧНИЙ ІМПОРТОВИЙ СКЛАД KARS
подає до відома, що коли найбільша американська фірма General Electric, ствердивши солідність провадження нашого підприємства, довірила нам представництво продажу своїх виробів і в тій цілі урядженo додатково кольосальне приміщення зараз при нашім ювелірнім магазині, де на догідних умовинах можете купити у фірмі **KARS**:

Телевізійні апарати різних моделів	від	$99.95
Портативні радія на батеріях	"	14.95
Портативні і віконні вентилятори	"	9.95
Електричні годинники і будильники ...	"	4.95
Залізка парові й електричні	"	9.95
Товстери різної величини	"	9.95

Електричні холодільники "Refrigerators" в різних цінах.
Електричні бритви "Schick" $14.95, оригінальна ціна $29.95.
"Air conditioners" і інсталяція, в різних цінах, ґарантія.
Власний імпорт найліпших німецьких, англійських і швайцарських фірм...
TELEFUNKEN — на складі маємо короткохвилеві, світової слави радіоапарати німецької продукції "Telefunken", 12 лямп, 6 голосників, з ґарантією відбору всіх европейських станцій; а також —
AMBASSADOR (увага, знавці короткохвилевих сприймачів) радіоапарат англійської продукції "Ambassador". Апарат той знаходиться пораз перший в Америці, є незвичайної сили і можна ним відбирати найдальші станції Европи. Ми є одинокими представниками цієї фірми в Америці.
GRUNDIG — німецькі короткохвилеві радіо-приймачі Grundig з автоматичними патефонами або без. Безконкуренційні ціни — коли ж радіо-апарат AM FM можете купити у нас від $39.95.
Всі товари можете купити у нас за готівку і на сплати до 12 місяців без додавання кредиту на банк.
Великий вибір фотографічних апаратів, імпортованих з Німеччини "Refinette" $49.95.
Машинки до писання — валізкові $49.95 в шкіряній оправі.
Наш технічний відділ направи приймає всі направи телевізій, фотографічних апаратів, радія, машинок і інш. В нас працюють досвідчені техніки.
Магазин відкритий від год. 9-9 вечора.
Приймаємо поштові замовлення і висилаємо безплатно каталоги.
Kars Jewelers
218-216 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
(Біля кіна Jefferson) 2 доми від рогу 3rd Ave.
Над входом освітлений годинник. Tel. GR 3-5875.

✝
Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 18-го липня 1956 р. по тяжкій недузі упокоївся в Бозі Наш Найдорожчий Муж і Брат
Олександер ҐІЛЕВИЧ
народжений 1895 в Кутах, Зах. Україна.
Похорон відбудеться в суботу, 21-го липня, о год. 10-ій рано з похоронного заведення Литвина до Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, на який Рідню і Знайомих Покійного запрошують
горем прибиті
Дружина — АНСЛЯ
Брат — ВОЛОДИМИР

✝
Мій Дорогий Брат
о. ЯРОСЛАВ ШКОЛЬНИК
помер дня 21-го червня 1956,
в селі Добрівляни, р-н Ходорів, Україна,
у 51 році життя і 26 році священства.
мґр. ТЕОДАТ ШКОЛЬНИК

✝
Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими,
що на Рідних землях в Млинівцях — повіт Зборів,
30-го травня 1956 р.
упокоїлась в Бозі на 85 році життя
Наша Найдорожча Мати й Бабуня
бл. п.
МАРТА ПРОЦИК
Горем прибиті
ТЕКЛЯ, донька — Ню Йорк
МИКОЛА, син — Филаделфія
Внуки й Правнук

PARCELS TO EUROPE

ПАЧКИ — до Східньої Европи
через найбільшу висилкову фірму на американському континенті
J. KAMIENSKI
JANIQUE TRADING Co.
Централя:
TORONTO 3, Ont., Canada, 835 Queen St. W. Tel. EM 4-4025
Відділи:

NEW YORK CITY, N. Y., 306 E. 9th St.	Tel. GR 3-3470
BUFFALO, N. Y., 1162 Broadway	Tel. FI 1272
NEWARK, N. J., 102 — 16th Ave.	Tel. BI 2-6816
PITTSBURGH, Pa., 2013 E. Carson St.	Tel. HU 1-5759
PHILADELPHIA, Pa., 725 W. Girard Ave.	Tel. ST 7-1422
MINNEAPOLIS, Minn., 44 E. Hennepin Ave.	Tel. FE 6-2330
CLEVELAND, Ohio, 1029 Fairfield Ave.	Tel. CH 1-5547
CHICAGO, ILL., 2314 W. Chicago Ave.	Tel. BR 8-6780
WINNIPEG, Man., 677 Main St.	Tel. 92-7695
ST. CATHARINES, Ont., 198 King St.	Tel. MU 2-9171
HAMILTON, Ont., 652-A Barton St. E.	Tel. LI 5-0264
EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St.	Tel. 2-3839
WINDSOR, Ont., 439 Mercer St.	Tel. CL 6-3866

Аґенції:
FORT WILLIAM, Ont., * MONTREAL, Que., * PORT ARTHUR, Ont., * SUDBURY, Ont., * CHESTER, Pa. USA і в інш. містах.
Ґарантується доставу кожної замовленої пачки. Пересилка триває до двох тижнів. — Відборці в Краю до одержаної пачки вже нічого не доплачують!
• НАЙБІЛЬША ФІРМА — БО НАЙСОЛІДНІША! •

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
► У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◄
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
- Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим подарунок на Великодні Свята.
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шести тижнів. Посилки вислані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ.
В СУБОТУ ВІД 9-ої РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: (Newark) MItchell 2-2452
Зверніть увагу на нову адресу!
(Біля Пенсилвенія станції в місті Нюарку).

РОЗШУКИ

Пошукую
Романа БОДНАР
сина Василя й Пелягії.
Маю відомості від батьків.
Шукаю також
Михайла ОЗАРКІВ
(артиста). Маю важні відомості від його брата Дмитра і жінки Анни.
PAUL MYCHALCZUK
635 East 11th Street
New York 9, N. Y.

Пошукую Пазю АНТОНИК з дому, по чоловіку Пазя Прішлєн, живе в Ню Йорку. Хто знав би про неї, або вона сама прошу зголоситися на адресу вуйка: John Kruhlak, 709 East 5th St., Apt. 22, New York, N. Y., або кликати: Canal 8-3651.

Пошукую сестрінка Михайла Гетьмана Василевича зі села Унів, пов. Перемишляни. Маю листа від його мами. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати до: Pauline Demsky, 85-52 148th Street, Jamaica, L. I., N. Y.

Пошукую брата Василя МИКОЛІВА зі села Богатківці, повіт Тернопіль. Хто знав би про нього, або він сам прошу голоситись до:
KOST MYKOLIW
339 Littleton Ave., Newark 3, N. J.
Українські часописи прошу про передрук.

Посмертна Згадка
АЛЕКСАНДЕР ҐІЛЕВИЧ, член 27 Відд. УНСоюзу ім. „Орлик" в Нюарку, Н. Дж., помер 18-го липня 1956 р. Покійний родився 1895 р., в Кутах, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Анелю і брата Володимира. Похорон відбудеться в суботу, 21-го липня, о год. 10-ій рано з пох. заведення Литвина до церкви св. І. Хрестителя, відтак на цвинтар Evergreen Cemetery. — В. Н. П.!
Д-р О. Утриско, гол.;
О. Олесницький, секр.

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте їх в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568